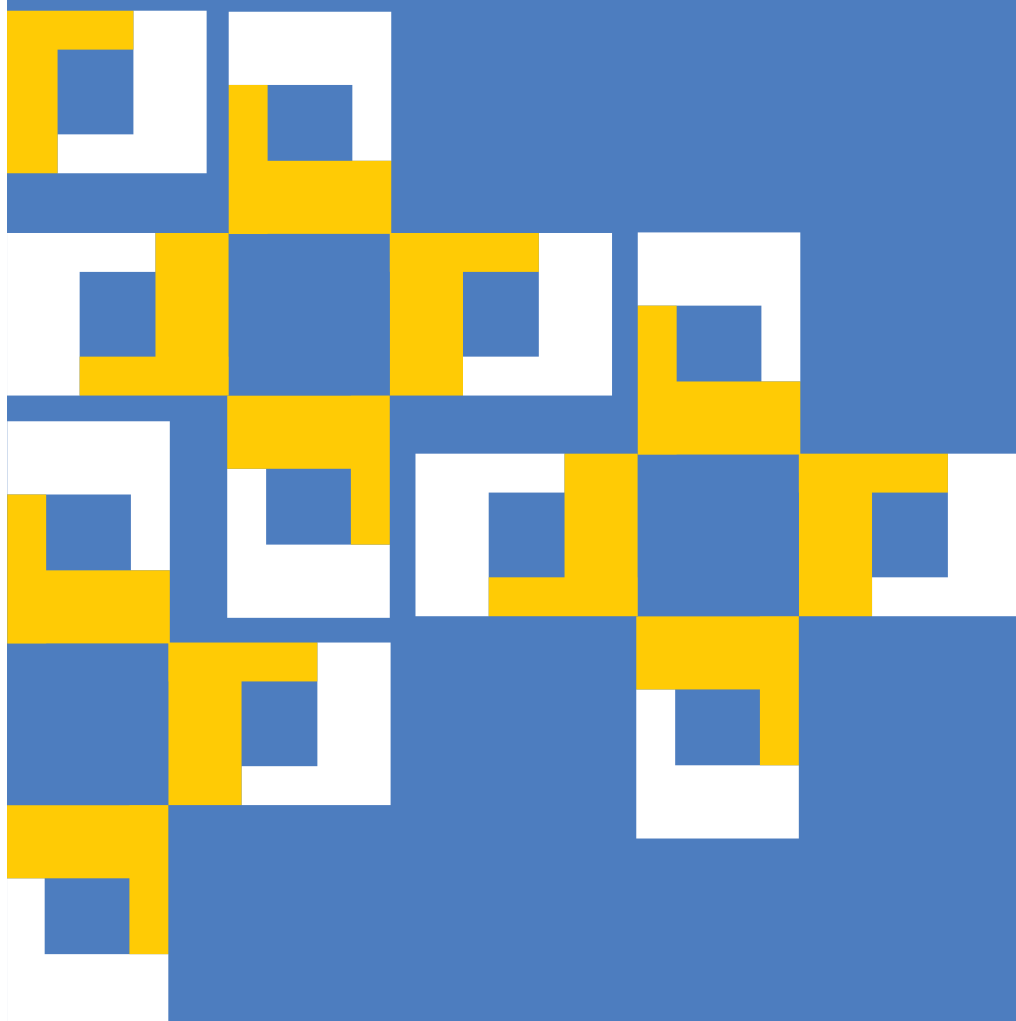

СТІЙКІСТЬ ТА ЗГУРТОВАНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ

Періодичний звіт на основі моніторингових
матеріалів з обраних регіонів України

2026

ВИПУСК 18.
ТРАВЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ
2026 РОКУ

СТІЙКІСТЬ ТА ЗГУРТОВАНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ

Періодичний звіт на основі
моніторингових матеріалів
з обраних регіонів України

СТІЙКІСТЬ ТА ЗГУРТОВАНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ. Періодичний звіт на основі моніторингових матеріалів з обраних регіонів України. **ВИПУСК 18. ТРАВЕНЬ – ЧЕРВЕНЬ 2026 РОКУ** / Український незалежний центр політичних досліджень. Київ. Серпень 2026 р. 36 с.

Цей звіт підготувала команда Українського незалежного центру політичних досліджень у межах діяльності Національної платформи стійкості та згуртованості, громадянської ініціативи, започаткованої в лютому 2018 року (попередня назва – Національна платформа «Діалог про мир та безпечну реінтеграцію»).

Діяльність Національної платформи спрямована на посилення національної стійкості України. Щоб цього досягти, необхідно забезпечити діалогові практики в суспільстві, надати пропозиції владі щодо вироблення відповідних політик, зокрема стосовно стійкості й соціальної згуртованості, а також забезпечити суспільну обізнаність у цих процесах. Ініціатива реалізується за фінансової підтримки Європейського Союзу в межах проєкту «Підтримка стійкості України та європейської безпеки шляхом діалогу».

Звіт базується на даних про події в 12 областях України, що мають значення для формування політики національної стійкості. Відбір областей здійснено на основі аналізу процесів згуртованості мешканців Вінницької, Дніпропетровської, Донецької, Закарпатської, Запорізької, Львівської, Миколаївської, Одеської, Харківської, Херсонської, Чернівецької і Чернігівської областей унаслідок розгортання воєнних дій. Для збору даних ми вирізнили тимчасово окуповані території, прифронтові та звільнені території, а також території, що розташовані в умовному тилу.

УНЦПД висловлює подяку за надані матеріали учасникам Регіональної мережі Національної платформи стійкості та згуртованості: Володимирі Мережку, Денису Гречку, Андрію Романенкові, Миколі Яцкову, Дмитрові Арабаджієву, Оксані Івасів, Вікторії Демченко, Тамарі Астаховій, Діані Баринській, Дементію Белому, Наталії Нечаєвій-Юрійчук, Любові Мульованій.

Укладачі звіту: Світлана Горобчишина (текст), Світлана Конончук (загальна редакція)
Літературна редакторка: Аюна Бивальцева
Дизайнер: Олександр Глиненко
Координація проєкту: Іван Вартовник, Оксана Івасів, Анна Ішук, Валерія Скворцова

Зміст цієї публікації є цілковитою відповідальністю авторів і жодним чином не відображає офіційну позицію Європейського Союзу.

Публікація доступна на сайті Національної платформи стійкості та згуртованості <http://national-platform.org> та сайті УНЦПД www.ucipr.org.ua.

ЗМІСТ

СКОРОЧЕННЯ	05
РЕЗЮМЕ	06
I. ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНІ ТЕРИТОРІЇ <i>(Донецька, Запорізька і Херсонська області)</i>	09
1. Зміни в системі управління	09
1.1. Рішення окупаційної влади	09
2. Гуманітарна ситуація	11
2.1. Дії окупаційної влади щодо рекрутингу в збройні формування	12
3. Робота над ідентичністю	12
3.1. Зміни в стандартах освіти	12
3.2. Політика пам'яті: топоніміка, музейна справа, свята і як їх відзначають	12
II. ПРИФРОНТОВІ ТА ЗВІЛЬНЕНІ ТЕРИТОРІЇ <i>(Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Миколаївська, Харківська, Херсонська і Чернігівська області)</i>	14
1. Зміни в системі управління	14
1.1. Рішення влади, що позначилися на згуртованості	14
2. Робота над ідентичністю	17
2.1. Зміни в стандартах освіти	17
2.2. Політика пам'яті: топоніміка, музейна справа, свята і як їх відзначають	18
2.3. Свобода віросповідання	19
3. Спільна справа	20
3.1. Взаємодія на рівні спільнота – влада. Довіра до рішень влади. Реагування на потреби та бізнесові й громадські ініціативи	20
4. Зміни в соціальній структурі	21
4.1. Виклики, пов'язані зі становищем жінок, дітей і людей з інвалідністю	21
4.2. Потреби вимушених переселенців. Реагування	21
4.3. Потреби добровольців територіальної оборони й реагування на них. Мобілізація	22
III. УМОВНО ТИЛОВІ ТЕРИТОРІЇ ПІД УПРАВЛІННЯМ УКРАЇНСЬКОГО УРЯДУ <i>(Вінницька, Закарпатська, Львівська, Одеська й Чернівецька області)</i>	23
1. Зміни в системі управління	23
1.1. Рішення влади, що позначилися на згуртованості	23
2. Робота над ідентичністю	26
2.1. Зміни в стандартах освіти	26
2.2. Мовна політика	26
2.3. Політика пам'яті: топоніміка, музейна справа, свята і як їх відзначають	27
2.4. Свобода віросповідання	27
2.5. Національні меншини	28
3. Спільна справа	28
3.1. Взаємодія на рівні спільнота – влада. Довіра до рішень влади. Реагування на потреби та бізнесові й громадські ініціативи	28
3.2. Взаємодія на рівні суспільства. Ініціативи. Довіра між групами	30
4. Зміни в соціальній структурі	30
4.1. Виклики, пов'язані зі становищем жінок, дітей і людей з інвалідністю	30
4.2. Потреби вимушених переселенців. Реагування	31
4.3. Мобілізаційні процеси. Реагування	31
МЕТОДОЛОГІЯ ЗБОРУ ДАНИХ	32

СКОРОЧЕННЯ

АЕС	атомна електростанція
ВПО	внутрішньо переміщена особа
ДНР	Донецька народна республіка
ДСНС	Державна служба України з надзвичайних ситуацій
ЗСУ	Збройні сили України
ІПСО	інформаційно-психологічна операція
КАБ	керована авіаційна бомба
ЛНР	Луганська народна республіка
МАГАТЕ	Міжнародне агентство з атомної енергії
МВА	міська військова адміністрація
НАБУ	Національне антикорупційне бюро України
НПЗ	нафтопереробний завод
ОВА	обласна військова адміністрація
ООН	Організація Об'єднаних Націй
ПЦУ	Православна церква України
РЕБ	засіб радіоелектронної боротьби
РПЦ	Російська православна церква
РФ	Російська Федерація
САП	Спеціалізована антикорупційна прокуратура
«СВО»	«спеціальна воєнна операція»
ТЕЦ	теплова електростанція
ТОТ	тимчасово окупована територія
ТЦК та СП	територіальний центр комплектування та соціальної підтримки
УВКБ ООН	Управління Верховного комісара ООН у справах біженців
УГКЦ	Українська греко-католицька церква
УПЦ МП	Українська православна церква Московського патріархату
ЦНАП	центр надання адміністративних послуг

РЕЗЮМЕ

Ситуація на фронті

У травні – червні 2026 року Росія продовжувала завдавати інтенсивних ударів, а вздовж усієї лінії фронту тривали запеклі бої. На Донеччині російські війська не досягли значного прориву, але тисли на Покровсько-Мирноградському, Костянтинівському й Краматорському напрямках. На окремих ділянках вони розширили сіру зону, тоді як основні міські райони залишалися під контролем Сил оборони України. Противник і надалі намагався проникати малими групами й закріплюватися в міській забудові. На Запоріжжі тривали активні бойові дії та спроби російських військ просуватися в районах Гуляйполя, Оріхова, Степногірська, завдаючи ударів по обласному центру й громадах області. Російські війська застосовували керовані авіабомби, балістичні ракети, ударні й FPV-дрони. Почастішали удари по громадському транспорту, зупинках, торговельних об'єктах і житлових кварталах. Наприкінці червня атаки спричинили масштабні відключення електроенергії в Запоріжжі та Запорізькому районі.

На Придніпровському напрямку на правобережній Херсонщині інтенсивність російських наземних дій дещо знизилася. Масштабне форсування Дніпра залишалося малоімовірним через посилення українських ударів по маршрутах постачання російської армії на лівому березі. Головною загрозою для правобережних громад були FPV-дрони, дистанційне мінування й удари по цивільній інфраструктурі. У Херсоні і прибережних громадах Росія постійно атакувала дронами житлові квартали, транспорт, медичні й гуманітарні об'єкти. Постійна небезпека змусила владу змінювати маршрути, евакуювати населення та окремі установи, а через дистанційне мінування пересуватися містом ставало дедалі складніше.

На Харківщині російські війська частіше застосовували керовані авіабомби й ударні дрони проти житлових районів і цивільної інфраструктури. Найскладнішою залишалася ситуація у Вовчанську та на інших ділянках Південно-Слобожанського напрямку, де російські підрозділи намагалися проникати малими групами й закріплюватися поблизу державного кордону. На Куп'янському і Лимансько-Слов'янському напрямках противник атакував, однак значного прориву не досяг.

На Дніпропетровщині зона постійних атак розширилася з Нікопольщини на Синельниківський район. Нікопольські громади регулярно зазнавали ударів дронами й артилерією, а через посилення авіаударів по Васильківці частина населення виїхала. Окремі удари по Дніпру й Кривому Рогу були спрямовані на логістичну та економічну інфраструктуру, важливу для забезпечення області і фронту.

На Чернігівщині тривали щоденні обстріли прикордонних громад. Окремою тенденцією стали удари по автозаправних станціях: лише 30 червня влучання зафіксували на території чотирьох АЗС. Наприкінці червня окремим ризиком стала можливість розширення наземних бойових дій: головнокомандувач ЗСУ [Олександр Сирський](#) назвав реалістичним сценарій російського наступу з території Брянської області. Такий наступ міг би розтягнути лінію фронту й відтягнути український резерв з інших напрямків. У звітний період ознак початку такого наступу не зафіксовано.

На Одещині поряд з портовою інфраструктурою під ударами опинялися енергетичні об'єкти, цивільні судна, житлові будинки, медичні заклади і транспорт. Окремою ціллю російських атак залишалася Придунайщина через її значення для експорту й міжнародної логістики.

Сили оборони України посилили удари по російській логістиці на окупованих територіях і по об'єктах нафтоперероблення в Росії. Під вогневим контролем перебували автомобільні маршрути, мости й транспортні розв'язки, які забезпечували постачання російських військ і сухопутний коридор до Криму. Удари по нафтопереробних заводах та паливній інфраструктурі скорочували виробництво пального й ускладнювали постачання російській армії.

I. ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНІ ТЕРИТОРІЇ

У травні – червні окупаційна влада почала ширше застосовувати сформовані раніше механізми контролю: провела праймеріз «Єдиної Росії» в межах підготовки до виборів у вересні 2026 року, прискорила перереєстрацію української нерухомості й передавала оголошене «безхазяйним» житло працівникам окупаційних установ.

Адміністративний контроль посилювався, але окупаційна влада не забезпечувала повсякденних потреб населення. Перебої з електро- і водопостачанням, дефіцит та здорожчання пального, затримки заробітної плати, занепад інфраструктури й нестача медичних працівників поширювалися за межі найбільш уразливих прифронтових громад. Доступ до частини послуг залежав від наявності російських документів, а цифровий нагляд підвищував ризик переслідування за проукраїнську активність. Окупаційні структури визнавали окремі проблеми, проте відповідальність за них покладали на Україну.

Найгострішою залишалася гуманітарна ситуація в Олешках, Голій Пристані та прилеглих населених пунктах Херсонщини. У травні питання евакуації обговорювали з міжнародними організаціями, однак у червні організований виїзд цивільних так і не розпочався через відсутність погодженого режиму тиші.

На Запорізькій АЕС суттєво зросли ризики для ядерної та радіаційної безпеки. Чотири повні блекаути протягом червня засвідчили подальше погіршення надійності зовнішнього енергопостачання і залежність станції від аварійних джерел живлення.

Тиск на дітей і молодь також зростав. Радники з виховання, нові підручники, контроль за викладанням історії та розширення військово-патріотичних програм закріплювали пропаганду в системі освіти.

Посилення адміністративного й ідеологічного контролю відбувалося на тлі погіршення умов життя, доступу до послуг і можливостей безпечної евакуації.

II. ПРИФРОНТОВІ ТА ЗВІЛЬНЕНІ ТЕРИТОРІЇ

Прифронтові та звільнені області зберігали керованість, хоча зона постійного ризику розширювалася. Посилення атак на Харківщині, Донеччині, Херсонщині, Запоріжжі, Чернігівщині й Дніпропетровщині стирало відмінність між прифронтовими і відносно безпечними територіями. У найбільш небезпечних громадах скорочувався доступ до комунальних, транспортних, поштових та медичних послуг, тоді як обласні центри й віддаленіші громади продовжували приймати евакуйованих і підтримувати роботу критичної інфраструктури.

У травні – червні почалася реалізація резервних рішень, підготовлених у попередньому періоді. Розширювали антидроновий захист, встановлювали автономні джерела тепло- й енергопостачання, готували укриття і втілювали проєкти резервного водопостачання. Завершення відновлення системи водопостачання Миколаєва стало одним із найпомітніших результатів. У громадах поблизу фронту ці заходи не компенсували втрату звичних послуг.

Безперервність управління переважно забезпечували військові адміністрації. Роль місцевих рад у представленні інтересів громадян продовжувала звужуватися: окремі ради не проводили засідань, втрачали депутатів або не могли ухвалювати необхідних рішень. Кадровий дефіцит, який раніше найбільше позначався на медицині, комунальних службах та органах управління, став відчутним і в правоохоронній сфері. Затягування розслідувань можливих зловживань під час відновлення, будівництва укриттів та реалізації інфраструктурних проєктів підривало довіру до влади.

Для багатьох громад Донеччини, Харківщини, Херсонщини, Чернігівщини й Дніпропетровщини евакуація стала постійною функцією управління, а не надзвичайним заходом. Виїзду перешкоджала небезпека маршрутів, зруйнована інфраструктура, відмова частини населення евакуюватися й невпевненість, чи можна буде мати якесь житло в евакуації. Загострилася проблема повторного переміщення людей, які вже мали досвід евакуації, а також навантаження на транзитні центри й приймаючі громади.

Житлові програми, компенсації за зруйноване майно, модульні будинки і житлові ваучери дали окремим групам більше можливостей для облаштування. Проте для переважної частини ВПО довгострокове житло залишалося недоступним, а основними варіантами були оренда, гуртожитки й місця тимчасового проживання. Програми працевлаштування, компенсації роботодавцям і гранти на власну справу, хоч і давали конкретні результати, охоплювали лише частину переселенців. Нестача житла й роботи посилювала демографічне виснаження прифронтових громад та ускладнювала закріплення людей у нових місцях проживання.

Підтримка людей з інвалідністю, жінок, дітей і людей старшого віку була переважно адресною: діяло соціальне таксі, кризові кімнати, доставка допомоги й мобільні послуги. Завдяки чіткішій пріоритизації виплат УВКБ ООН спрямовувало допомогу насамперед на нещодавно евакуйованих і постраждалих від обстрілів.

Скорочення кількості учнів на Донеччині, Херсонщині й Запоріжжі призводило до об'єднання шкіл або тимчасового припинення їхньої роботи. Безпечне очне й змішане навчання розширювалося там, де були укриття і підземні освітні простори, але було недоступним для значної частини дітей у громадах, що регулярно зазнавали обстрілів.

У сфері політики пам'яті зростає роль локальних ініціатив і нових практик вшанування. Поряд з меморіалізацією загиблих з'являлися проекти, присвячені родинам зниклих безвісти й військовополонених, цифрові платформи пам'яті, культурні видання та заходи із захисту пам'ятників у небезпечних містах.

Міжнародна підтримка залишалася одним із головних ресурсів для відновлення. Частина домовленостей ще не вийшла за межі меморандумів, тому їхні результати залежатимуть від подальшого фінансування і реалізації.

III. УМОВНО ТИЛОВІ ТЕРИТОРІЇ ПІД УПРАВЛІННЯМ УКРАЇНСЬКОГО УРЯДУ

На Одещині зберігалася загроза ударів по портовій, транспортній та енергетичній інфраструктурі. Натомість у центральних і західних областях пріоритетними залишалися резервна генерація, захист критичної інфраструктури й модернізація систем життєзабезпечення. Водночас перегляд тарифів у Львові, Чернівцях і Вінниці створював додаткове навантаження на бюджети мешканців.

Одним із головних напрямів роботи місцевої влади, громадянського суспільства й бізнесу була підтримка Сил оборони. Громади передавали військовим транспорт, безпілотники та обладнання, проводили благодійні збори і залучали міжнародну допомогу. Міжнародні домовленості стосувалися також енергетики, медицини, реабілітації та розвитку місцевої економіки. Малий і середній бізнес отримував грантову, кредитну й консультативну підтримку, але його роботу ускладнював кадровий дефіцит, вартість ресурсів, перебої в енергопостачанні та безпекові ризики.

У соціальній сфері розширювали програми для ветеранів, членів їхніх сімей, ВПО та людей з інвалідністю. Розвивали адаптивний спорт, психологічну допомогу, ветеранське підприємництво, соціальний супровід, інклюзивний транспорт і професійне навчання. У тилових областях з'явилися нові житлові рішення для переселенців, однак вони закривали лише частину їхніх потреб. Висока вартість оренди, нестача доступного житла і нерівномірний доступ до послуг у громадах залишалися основними проблемами.

Тривало переосмислення місцевої історії, мовної політики та меморіального простору. Щодо мовної практики, оцінки історичної спадщини, переходів релігійних громад і різного досвіду війни тривали дискусії. Права угорської та румунської меншин і надалі обговорювалися в межах міждержавного діалогу й переговорів України з ЄС.

На довіру громадян до державних і місцевих інституцій найбільше впливали повідомлення про порушення під час мобілізації та резонансні корупційні справи. Публічна критика стосувалася можливого перевищення повноважень, недотримання процедур, корупційного посередництва і поведінки з громадянами. Громади продовжували надавати базові послуги й реалізовувати соціальні програми, але напруга зберігалася навколо вартості життя, житла, мобілізації та окремих рішень влади.

I. ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНІ ТЕРИТОРІЇ

(ДОНЕЦЬКА, ЗАПОРІЗЬКА І ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСТІ)

Зміни в системі управління

У травні – червні 2026 року окупаційна влада продовжувала вбудовувати тимчасово окуповані території в адміністративну, правову й політичну систему РФ. Управлінські рішення стосувалися кадрової перебудови окупаційних органів, перерозподілу майна, підпорядкування освітньої та соціальної сфер російським правилам і підготовки до виборів до Державної думи РФ.

Система управління функціонувала на тлі соціально-економічної і гуманітарної кризи. Окупаційна адміністрація була змушена визнати проблеми з електро- й водопостачанням, паливом, медичними кадрами та забезпеченням населення, однак відповідальність за них поклала на бойові дії і українську сторону. Адміністративний контроль та тиск на місцевих жителів також посилювалися.

1.1. Рішення окупаційної влади

>> ПІДГОТОВКА ДО ВИБОРІВ ДО ДЕРЖАВНОЇ ДУМИ РФ

У травні підготовка до виборів до Державної думи РФ на окупованих територіях перейшла до етапу попереднього голосування партії влади – «Єдиної Росії». Праймеріз провели на окупованих частинах Донецької, Запорізької і Херсонської областей, супроводжуючи їх пропагандистськими заходами й повідомленнями про готовність виборчої інфраструктури.

На окупованій частині Донецької області [було заявлено](#) про 55 претендентів, однак повного переліку не оприлюднили. Паралельно представники окупаційної адміністрації [проводили](#) інспекції виборчих діляниць. На Херсонщині, за [підсумками](#) попереднього голосування 25–31 травня, переможницею в одномандатному окрузі оголосили першу заступницю голови окупаційної обласної думи Олену Дмитрук, а за партійним списком – керівника регіонального управління Федеральної служби виконання покарань Євгена Соболева.

Тоді ж у попередньому електронному відборі на [окупованій](#) частині Запорізької області, зокрема в Мелітополі, взяли участь 20 кандидатів: представники окупаційних органів, місцеві колаборанти, російські військовослужбовці й посадовці, направлені з РФ.

Склад учасників і контрольований порядок проведення праймеріз свідчили про добір кандидатів, лояльних до окупаційних адміністрацій. Кампанія мала продемонструвати включення захоплених територій до російської політичної системи та створити видимість представництва місцевого населення.

>> ЗАПОРІЗЬКА АЕС

Протягом моніторингового періоду ситуація навколо Запорізької АЕС істотно погіршилася. Якщо раніше основним ризиком була нестабільність окремих ліній зовнішнього живлення, то в червні станція чотири рази повністю втрачала електропостачання: [3](#), [6](#), [10](#) і [20](#) червня. Тож кількість повних блекаутів ЗАЕС від початку повномасштабного вторгнення зросла до двадцяти.

Найтриваліше відключення [сталось](#) 6 червня і тривало понад 15 годин. У цей час роботу систем

охладження шести зупинених реакторів забезпечували аварійні дизельні генератори. Інші відключення були пов'язані з пошкодженням підстанцій, а також зовнішніх і внутрішніх ліній електропередачі.

Ризики посилювалися через обстріли району Запорізької ТЕС, важливої для енергозабезпечення ЗАЕС. 3 травня безпілотник [атакував](#) лабораторію зовнішнього радіаційного контролю, а на початку червня спостерігачі МАГАТЕ [зафіксували](#) сильний обстріл ТЕС.

Повторні блекаути і залежність від аварійних генераторів зберігали високий рівень ризику для ядерної та радіаційної безпеки.

>> «НАЦІОНАЛІЗАЦІЯ» ЖИТЛА

Окупаційна влада прискорила включення української нерухомості до російської системи обліку. За [заявою](#) керівника Росреєстру, протягом півтора року кількість об'єктів на окупованих територіях, внесених до російського реєстру, зросла більш ніж утричі – з 2 млн до майже 7 млн. Цей процес охоплює окуповані частини Донецької, Луганської, Запорізької і Херсонської областей. Масова інвентаризація спрощує подальше визнання нерухомості «безхазяйною» і її передачу окупаційним органам.

Одночасно термін обов'язкової перереєстрації нерухомості за російськими правилами [було скорочено](#) з 1 січня 2028 року до 1 липня 2026. [Великі черги](#), перевантаженість так званих багатофункціональних центрів і затягування розгляду документів ускладнювали проходження процедури. Найбільше ризикували втратити житло власники, які виїхали з окупованих територій, не мають російських документів, не оформили спадщину або втратили правовстановлювальні документи під час бойових дій.

У звітному періоді створені раніше механізми вилучення житла почали ширше застосовувати на практиці. На окупованій частині Херсонської області понад сто квартир і будинків, визнаних «безхазяйними», [передали](#) фахівцям, яких намагаються залучити до роботи в регіоні. Серед отримувачів був 31 медичний працівник. Так окупаційна адміністрація формує житловий фонд для лікарів, учителів та інших працівників коштом нерухомості людей, які залишили окуповану територію.

>> ДЕКЛАРОВАНІЙ РОЗВИТОК І ПОГЛИБЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ

Окупаційна влада продовжувала демонструвати соціально-економічну активність, оголошуючи про фінансування благоустрою, ремонт медичних закладів, створення зон відпочинку та спортивної інфраструктури. Зокрема, на окупованій частині Херсонської області [заявили](#) про виділення понад 500 млн рублів на реалізацію відповідних проєктів у шести так званих муніципальних округах.

Ці повідомлення не відповідали фактичному стану систем життєзабезпечення. На Херсонщині тривали перебої з електропостачанням, поглиблювалася гуманітарна криза в Олешках, Голій Пристані й інших прибережних населених пунктах, погіршувався стан комунальної інфраструктури.

Проблеми фіксувалися й на промислових підприємствах. За [даними](#) Центру національного спротиву, частина працівників Дніпрорудненського залізничного комбінату в Запорізькій області не отримувала заробітної плати із середини квітня 2024 року. Окупаційна влада відзвітувала про погашення 93 млн рублів заборгованості, однак працівники стверджували, що кошти на їхні рахунки не надійшли. У Центрі національного спротиву припускають, що гроші могли бути привласнені, а звітність про погашення боргу – сфальсифікована.

На окупованій частині Донецької області загострилися проблеми із забезпеченням паливом. У Донецьку вартість літра бензину марки А-98 сягала 200 рублів, а на окремих заправках Маріуполя – 350 рублів. Подекуди пальне повністю зникло з продажу. Окупаційна влада [пояснювала](#) подорожчання і перебої складнощами з логістикою, покладаючи відповідальність на дії ЗСУ.

Затримки заробітної плати, здорожчання і дефіцит пального, перебої в роботі інфраструктури контрастували із заявами про розвиток окупованих територій. Оголошені проєкти мали й пропагандистську функцію, демонструючи нібито ефективність російського управління.

>> ЦИФРОВИЙ НАГЛЯД

У травні стало відомо про подальше розширення цифрового нагляду. [Відповідно до наказу](#) Роскомнагляду № 1174 від 16 грудня 2025 року, понад 1350 операторів зв'язку мають передавати дані про IP-адреси користувачів і відстежувати зміни так званих цифрових паспортів пристроїв. Формально ці вимоги пояснюються протидією кібератакам і телефонному шахрайству. На практиці вони дають змогу посилити контроль за інтернет-трафіком, ідентифікувати користувачів та обмежувати використання засобів обходу блокувань. Для мешканців окупованих територій це збільшує ризики стеження і переслідування за проукраїнську активність або користування незалежними джерелами інформації.

2. Гуманітарна ситуація

Гуманітарна ситуація на тимчасово окупованих територіях продовжувала погіршуватися. На Херсонщині проблеми, раніше найбільш характерні для прибережних громад, поширилися й на віддалені від лінії бойових дій райони. Перебої з електро- і водопостачанням, дефіцит пального, продуктів та окремих товарів, нестабільний зв'язок і порушення транспортного сполучення обмежували доступ населення до базових послуг.

Найгострішою залишалася ситуація в Олешках, Голій Пристані, Старій і Новій Збур'ївці та навколишніх селах. Критична інфраструктура там значною мірою зруйнована, стабільне електро- й газопостачання відсутнє, а доставка продуктів, медикаментів і гуманітарної допомоги суттєво ускладнена. За [даними](#) української влади, у постраждалих громадах залишалось близько 6 тис. людей, серед яких майже 200 дітей.

У травні питання евакуації мешканців окупованої Херсонщини розглядалося на [переговорах](#) з російською стороною і в консультаціях з міжнародними організаціями. До українських державних органів [надійшло](#) понад 220 звернень щодо евакуації. МЗС України та Координаційний штаб [розпочали](#) консультації з ООН і Міжнародним комітетом Червоного Хреста щодо можливих механізмів вивезення людей.

У червні евакуацію не розпочали, оскільки [російська сторона](#) не погодила режим тиші, необхідний для безпечного виїзду цивільних. Мешканці залишали небезпечні райони самостійно. До Олешок майже [не доставляли](#) продовольство, медична допомога була малодоступною, а на початку місяця на міні [підірвалася](#) колона, яка перевозила продукти й гуманітарну допомогу. Представник МЗС РФ [уперше](#) публічно визнав критичність ситуації, однак відповідальність за неї російська сторона поклала на Україну.

На окупованій частині Запорізької області так само були [перебої](#) з водо- й електропостачанням, [дефіцит пального](#) та труднощі з придбанням окремих лікарських засобів. Порушення логістики й обмеження продажу пального ускладнювали пересування населення, роботу транспорту і постачання товарів. Доступ до безоплатної медичної допомоги й окремих соціальних виплат [залишався](#) пов'язаним з наявністю російського паспорта та інших документів РФ.

На окупованій частині Херсонської області посилилася кадрова криза в системі охорони здоров'я. За [даними](#) окупаційних структур, загальний дефіцит персоналу перевищував 1800 осіб, а укомплектованість закладів лікарями становила лише 47 %. Фахівців залучали за допомогою російської програми «Земський лікар / Земський фельдшер», проте у 2026 році за нею планували залучити лише 40 працівників. Через нестачу кадрів та обладнання й брак необхідних умов окремих пацієнтів доводилося направляти до інших лікувальних закладів, зокрема онкохворих — до окупованого Мелітополя. Місцева медична система не забезпечувала наявних потреб і залежала від фахівців та ресурсів з РФ і сусідніх окупованих територій.

2.1. Дії окупаційної влади щодо рекрутингу в збройні формування

Навесні окупаційна влада почала активніше залучати місцевий бізнес до військової агітації. За [інформацією](#) активістів руху «Жовта Стрічка», у Бердянську Запорізької області підприємців змушували власним коштом розміщувати «соціальну рекламу» контрактної служби в російській армії на фасадах, рекламних конструкціях і в інших публічних місцях. У разі відмови їм погрожували перевітками, проблемами з дозвільними документами й іншими формами адміністративного тиску.

3. Робота над ідентичністю

3.1. Зміни в стандартах освіти

У травні – червні окупаційна влада продовжила перебудову освітнього середовища за російськими стандартами. Новим елементом стало [запровадження](#) в школах і коледжах так званих радників з виховання в межах проекту «Навігатори дитинства». Вони мають залучати учнів до російських молодіжних організацій, проводити виховні й пропагандистські заходи і формувати лояльність до РФ. Ідеологічну роботу фактично закріплювали як окрему складову частину діяльності освітніх закладів.

З 1 вересня в школах на окупованих територіях [планують запровадити](#) нові російські підручники з історії для учнів 5–7 класів, а для [першокласників](#) – предмет «Моя семья». Навчальні матеріали мають закріплювати російське трактування історії, так звані традиційні цінності та уявлення про належність дітей до російського суспільства.

Посилився й контроль за змістом навчання поза школою. У Мелітополі [репетиторів](#) з історії змушували проходити «перепідготовку» та працювати виключно за російськими програмами. Перевірки проводилися за участю окупаційного департаменту освіти й представників ФСБ. Водночас батькам створювали перешкоди під час спроб [перевести](#) дітей зі шкіл, де діють кадетські класи, до інших навчальних закладів.

Мілітаризація освіти поширювалася через табори й молодіжні організації. Понад 900 підлітків з окупованих територій [пройшли](#) підготовку в російському таборі «Время юных героев», де їх навчали основ військової справи, керування безпілотниками й тактичної медицини. У Мелітополі та Бердянську дітей віком від 12 до 17 років також [залучали](#) до проекту «Юнфлот» і так званих морських зборів. Окремою проблемою було [вивезення](#) дітей-сиріт до Росії під виглядом оздоровлення, де їх залучали до військово-патріотичних програм.

Ідеологічний вплив поширювався одночасно через навчальні програми, діяльність педагогів, позашкільні заходи й молодіжні організації. Особливе місце в цій системі посідала військова підготовка дітей і підлітків.

3.2. Політика пам'яті: топоніміка, музейна справа, свята і як їх відзначають

Напередодні 9 травня, яке відзначається в Росії як день перемоги Радянського Союзу у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років і використовується як засіб поширення російських історичних наративів та примусової демонстрації лояльності, у Мелітополі працівників бюджетних установ і студентів зобов'язали носити георгіївські стрічки, які символізують імперську військову доблесть.

За [даними](#) руху «Жовта Стрічка», за відмову виконувати цю вимогу або «неправильне» носіння стрічки мешканцям погрожували штрафами.

На окупованій частині Херсонської області тривало переоформлення публічного простору. Окупаційна адміністрація [оголосила](#) конкурс на створення нових стел з російською державною та регіональною символікою. Такі об'єкти мають стати на в'їздах до міст, візуально закріплювати російську присутність і демонструвати нібито належність захоплених територій до РФ.

II. ПРИФРОНТОВІ ТА ЗВІЛЬНЕНІ ТЕРИТОРІЇ

(ДНІПРОПЕТРОВСЬКА, ДОНЕЦЬКА, ЗАПОРІЗЬКА, МИКОЛАЇВСЬКА,
ХАРКІВСЬКА, ХЕРСОНСЬКА І ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТІ)

1. Зміни в системі управління

У травні – червні система управління прифронтовими і звільненими територіями залишалася працездатною. На Донеччині безперервність управління забезпечувала система військових адміністрацій обласного, районного й місцевого рівнів. Керівництво області та неокупованих громад продовжувало працювати безпосередньо в регіоні, тоді як адміністрації окупованих громад і частина обласних структур діяли через хаби в Дніпрі та Києві. Водночас відбувалися кадрові зміни: було [призначено](#) начальника Авдіївської міської військової адміністрації, а також нових керівників обласних департаментів [економіки](#) й охорони здоров'я.

Кадровий дефіцит став помітним і в правоохоронній системі Херсонщини. Якщо раніше нестача працівників найбільше відчувалася в медицині, комунальному господарстві й органах місцевого управління, то в червні її називали однією з причин затягування розслідувань справ щодо можливих зловживань під час будівництва підземних шкіл. Повільне розслідування резонансних справ могло негативно впливати на довіру до державних інституцій.

Війна створює тиск на представницькі органи. У червні Херсонська обласна рада не проводила пленарних засідань, а в Каховській міській раді повноваження [достроково склали](#) вже 11 із 34 депутатів. Через окупацію, обмеження воєнного стану і відсутність можливостей повноцінно виконувати депутатські обов'язки місцеві ради дедалі менше впливали на ухвалення рішень.

Проблеми в роботі місцевої ради виникли й у Південноукраїнській громаді Миколаївської області. Тривале непроведення сесій і накопичення нерозглянутих питань зумовили необхідність [створення](#) міської військової адміністрації.

Військові адміністрації забезпечували безперервність управління в прифронтових і звільнених регіонах. Водночас кадровий дефіцит, скорочення ролі місцевих рад, політична нестабільність в окремих громадах і повідомлення про можливі зловживання поступово збільшували дистанцію між населенням та органами, які ухвалюють рішення.

1.1. Рішення влади, що позначилися на згуртованості

>> БЕЗПЕКА

Однією з нових рис безпекової ситуації на Херсонщині стало поширення атак FPV-дронів на райони, які раніше вважалися відносно віддаленими від лінії бойового зіткнення. У відповідь обласна влада [посилила](#) захист доріг, громадського транспорту, зупинок і критичної інфраструктури.

У Запорізькій області у травні [оголосили](#) про тестування нової системи протиповітряної оборони. Паралельно розширювали мережу антидронових тунелів: станом на середину травня їхня загальна протяжність перевищувала 200 км. Такі конструкції облаштовували, зокрема, у Біленьківській громаді для захисту логістичних маршрутів і пересування цивільного населення.

Також у Запоріжжі антидронові сітки почали [встановлювати](#) на зупинках громадського транспорту й планували [розмістити](#) 50 модульних бетонних укриттів. Транспорт Кушугумської громади [обладнали](#) засобами радіоелектронної боротьби, детекторами безпілотників і засобами спостереження.

Окремим викликом залишалося мінне забруднення. 24 червня [внаслідок](#) російського удару по об'єкту Norwegian People's Aid у Херсонській області загинули двоє українських працівників організації, ще четверо були поранені. Після атаки організація тимчасово призупинила поточні операції з розмінування в Україні, щоб оцінити безпеку персоналу. Тривале припинення цих робіт може уповільнити очищення територій і відновлення постраждалих громад.

На Харківщині від початку державної програми було [розміновано](#) понад 29,5 тис. га сільськогосподарських земель. Пріоритет надавали об'єктам енергетики й критичної інфраструктури, житлу, сільськогосподарським угіддям, дорогам і комунікаціям. На Миколаївщині станом на кінець червня піротехнічні підрозділи [ДСНС](#) виявили та знешкодили 32 561 вибухонебезпечний предмет. Загалом близько 38 % території області (1,2 млн га) вважалися потенційно небезпечними, з них 22 % – сільськогосподарські угіддя.

Тривало й розширення фонду захисних споруд. У Харківській області на обліку [перебували](#) близько 5 тис. захисних споруд цивільного захисту. Від початку 2026 року на облік поставили ще 52 об'єкти, а видатки на будівництво, реконструкцію і ремонт захисних споруд з місцевих бюджетів передбачено на понад 689 млн грн.

У Миколаєві питання доступності укриттів не втрачало актуальності через регулярні повітряні атаки. На офіційному сайті міської ради доступна інформація про їх розташування. У Дніпрі до мобільного застосунку [«ЄДніпро»](#) додали інтерактивну карту укриттів, яка допомагає мешканцям швидше знаходити найближчу захисну споруду під час повітряної тривоги. Водночас наявність карт і переліків укриттів не дає змоги оцінити достатність мережі й технічний стан захисних споруд.

>> ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

У громадах поблизу фронту скорочувався доступ до базових послуг, тоді як у відносно безпечніших містах підготовка до опалювального сезону перейшла до виконання робіт і встановлення додаткового обладнання.

На Донеччині станом на 30 червня середній рівень готовності об'єктів до опалювального сезону [становив](#) 44 %: було підготовлено 762 з 1748 запланованих об'єктів. Обласна влада розглянула проблемні питання підготовки Краматорської, Слов'янської, Олександрівської та Новодонецької громад.

Натомість у Дружківці протягом червня доступ до послуг помітно скоротився. Через систематичні російські обстріли газопостачання припинили в Дружківці, Кіндратівці та селищі Дружківському. У місті також закрили останні стаціонарні відділення [«Нової пошти»](#) й [«Укрпошти»](#). За відсутності регулярного громадського транспорту користуватися поштовими послугами в сусідніх населених пунктах для багатьох мешканців було складно.

Для підтримки населення в Донецькій області продовжували [працювати](#) 67 пунктів незламності: 25 – цілодобово, 36 – за визначеними графіками, ще шість перебували в резерві. Від початку року їх відвідали майже 100 тис. осіб, що вказує на значний попит на резервне електроживлення, зв'язок та інші базові послуги.

Наприкінці травня до безпекових і гуманітарних проблем додалося зростання тарифного й комунального навантаження на населення. У Запоріжжі було ухвалено рішення про збільшення тарифів на водопостачання і водовідведення, а з 16 травня вартість проїзду в міському транспорті зросла до 25 грн. У Дніпрі комунальне підприємство повідомляло про [відключення](#) водопостачання окремим боржникам, а в Кривому Розі обговорювалося значне [підвищення](#) тарифу на воду. Тому доступність послуг залежала не лише від стану мереж, а й від можливості домогосподарств їх оплачувати.

Підготовка до наступного опалювального сезону дедалі більше передбачала використання автономних джерел тепло- й енергопостачання. Частину таких заходів передбачили в межах

комплексних планів стійкості регіонів і міст. На Херсонщині планували **ввести** в експлуатацію кілька когенераційних установок і придбати додаткову блоково-модульну котельню. У Харкові продовжували **створювати** енергетичні острови, встановлювати модульні котельні та забезпечувати заклади освіти й охорони здоров'я сонячними панелями і системами накопичення електроенергії. У Миколаєві тривала реалізація проекту зі **встановлення** 18 блоково-модульних котелень. На Чернігівщині в плані роботи обласної адміністрації на III квартал **передбачили** встановлення та підключення блоково-модульних котелень і когенераційних установок.

У Миколаєві в червні **завершили** комплексне відновлення системи водопостачання, зокрема будівництво нового магістрального водогону, насосних станцій та очисних споруд. За даними Мінрозвитку, якісною питною водою було забезпечено майже 500 тис. мешканців міста.

>> ЕВАКУАЦІЯ

Евакуація з прифронтових і прикордонних громад продовжилася, а її географія розширилася. Основною перешкодою для виїзду залишалася небезпека маршрутів через обстріли, атаки безпілотників і пошкодження інфраструктури.

Наймасштабнішими були евакуації на Донеччині, де протягом червня **виїхало** близько 9,5 тис. людей. Більшість із них – із Краматорської та Слов'янської громад. У частині населених пунктів, де були зруйновані дороги й критична інфраструктура, евакуацію могли проводити лише рятувальники, поліція або військові.

На **Херсонщині** посилили евакуаційні заходи щодо родин з дітьми. На **Харківщині** перелік громад, охоплених обов'язковою евакуацією, розширили, а транзитний пункт у Лозовій щодня приймав у середньому від 150 до 250 людей.

На **Чернігівщині** Рада оборони ухвалила рішення розпочати з 1 липня обов'язкову евакуацію ще з 12 прикордонних сіл. Водночас частина жителів **відмовлялася** виїжджати. Серед причин називали небажання повторно змінювати місце проживання, сприйняття безпекової ситуації як відносно стабільної та відсутність чітких гарантій щодо житла і підтримки після евакуації.

У **Запорізькій** області переважало вивезення невеликих груп людей із прифронтових населених пунктів. На Дніпропетровщині евакуаційні заходи зосереджувалися в східних і південно-східних громадах Синельниківського району, насамперед у **Шахтарській** та **Межівській**, а Павлоград виконував функцію транзитного вузла. Для окремих громад евакуація вже стала постійним напрямом роботи: влада ухвалювала рішення про вивезення дітей, поліція закликала залишати небезпечні території, а гуманітарні маршрути діяли регулярно.

>> ВІДНОВЛЕННЯ ЖИТЛА

У прифронтових областях продовжували виплачувати компенсації за програмою **«єВідновлення»**. На Донеччині в **Краматорську** за пошкоджене і зруйноване житло ухвалили понад 6 тис. позитивних рішень на загальну суму більш як 1 млрд грн (приблизно 19,5 млн євро). Опрацювання заяв тривало і щодо житла в окупованих громадах, зокрема **Сіверській**.

На **Харківщині** майже 48,1 тис. заявників отримали на ремонт пошкодженого житла понад 4,8 млрд грн (приблизно 94 млн євро). У 45 громадах сформували понад 11 тис. сертифікатів за зруйноване майно на суму майже 15 млрд грн (приблизно 295 млн євро). Частина отримувачів придбала нове житло в області, інші – в інших регіонах України.

На **Чернігівщині** мешканці подали майже 9,5 тис. заяв, 71 % із яких було схвалено. Загальна сума нарахованих компенсацій становила 2,9 млрд грн, а за житловими сертифікатами придбали 873 оселі. У прикордонних громадах будинки обстежували дистанційно.

>> МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Важливим майданчиком для укладення нових домовленостей стала Конференція з питань відновлення України (Ukraine Recovery Conference 2026) у Гданську. Харківська міська рада **уклала** з ЄБРР кредитні та грантові угоди на 47 млн євро для підтримки міських служб і модернізації системи тепlopостачання. Також було **підписано** меморандум з ЮНІСЕФ щодо розвитку соціальних, освітніх, медичних та інфраструктурних проєктів.

Запоріжжя [підписало](#) меморандум з ГО Advantage Ukraine щодо отримання модульних котелень. Паралельно місто вело переговори з міжнародними партнерами про підтримку енергетики, водопостачання, цивільного захисту й соціальної інфраструктури.

Миколаївська ОВА і NEFCO [підписали](#) меморандум, який передбачає залучення понад 40 млн євро грантової підтримки від Данії та Швеції. Фінансування планують спрямувати на енергоефективність, відновлювану енергетику, модернізацію систем водо- й теплопостачання, вуличне освітлення та інші напрями в громадах області.

Чернігівська ОВА та агентство Enabel [підписали](#) меморандум щодо реалізації 13 проєктів у сферах освіти й медицини вартістю майже 20 млн євро. Чернігівська громада розвиває довгострокове партнерство з бельгійським муніципалітетом Грімберген.

Херсонщина [уклала](#) з ЮНІСЕФ грантову угоду щодо дослідження підземних вод і підготовки карти водних ресурсів громад. Херсон також [підписав](#) угоду про партнерство з польською Гдинею, а область – меморандум щодо отримання модульних котелень.

На конференції громади представили свої проєкти й уклали домовленості за визначеними напрямами та з погодженими обсягами фінансування. Проте значна частина угод залишалася на стадії меморандумів і потребувала подальшої підготовки, затвердження фінансування та практичної реалізації.

>> ПРОТИДІЯ ФЕЙКАМ

Протягом моніторингового періоду значного поширення [набув](#) російський наратив про нібито масове переселення до України трудових мігрантів. У соцмережах поширювалися згенеровані ШІ відео й десятки тисяч однотипних повідомлень про «4 млн мігрантів», які начебто мали «замінити українців». Кампанія була спрямована на посилення страху, розпалювання ксенофобних настроїв і недовіри в українському суспільстві. За оцінкою Інституту масової інформації, частина українських медіа також сприяла поширенню цього наративу через емоційні й клікбейтні заголовки. На тлі поширення подібних інформаційних вкидів у Дніпрі [продовжував діяти](#) офіційний Telegram-канал міста «Стоп фейк Дніпро». На ньому публікували спростування неправдивих повідомлень, наводили інформацію з офіційних джерел і закликали жителів перевіряти отримані відомості.

На Харківщині в травні [поширювалися](#) неправдиві повідомлення про нібито захоплення Борової та просування російських військ у напрямку Шевченкового. Пропагандистські ресурси супроводжували ці заяви відеозаписами, які насправді були зняті в Луганській області й не стосувалися Борівської громади. Інформацію спростували представники місцевої військової адміністрації.

2. Робота над ідентичністю

2.1. Зміни в стандартах освіти

У травні – червні освітню мережу реорганізовували через скорочення кількості учнів і підготовку до реформи профільної середньої освіти. Паралельно громади продовжували розширювати можливості для безпечного очного та змішаного навчання.

Трансформація мережі закладів освіти. У Херсонській громаді продовжилася масштабна перебудова освітньої мережі. З 1 вересня 2026 року [передбачено](#) тимчасове припинення освітньої діяльності в 71 закладі дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти з переведенням дітей до інших установ. Міська влада [пояснювала](#) зміни скороченням учнівського контингенту й вимогами реформи профільної середньої освіти, наголошуючи, що йдеться про адаптацію мережі, а не остаточне закриття шкіл. Водночас масштаб тимчасового припинення роботи закладів свідчив про суттєве скорочення освітньої мережі громади.

У Запоріжжі [підготували](#) проєкти приєднання семи шкіл, гімназій і ліцеїв до інших закладів. Середня наповнюваність цих установ становила близько 42 %, а в кожній із них навчалося не більше 300 учнів. Водночас невизначеними залишалися подальше працевлаштування педагогів і використання вивільнених приміщень.

Скорочення учнівського контингенту було особливо помітним на Донеччині. Більшість із 215 шкіл області продовжувала працювати дистанційно, а кількість учнів скоротилася більше, ніж наполовину (зі 168 тис. наприкінці 2021/2022 навчального року до 64 тис. у 2026 році). Після різкого падіння у 2022 році область щороку втрачала приблизно 10 тис. школярів.

Безпека і формати навчання. Можливість очного навчання й надалі залежала від наявності укриттів. Через погіршення безпекової ситуації в Кушугумській громаді Запорізької області [тимчасово призупинили](#) освітній процес. У Запоріжжі розпочали покриття [бронеплівкою](#) близько 6 тис. вікон у закладах освіти.

У Харкові [діяли](#) 22 безпечні освітні локації: підземні школи, протирадіаційні укриття і навчальні простори в метрополітені. З 54 тис. школярів, які перебували в місті, змішаним навчанням було охоплено близько 22 тис. дітей. На Миколаївщині також [продовжували](#) облаштовувати укриття в школах і дитсадках за кошти місцевих бюджетів та [міжнародних партнерів](#).

Водночас у громадах, які не мали достатньої кількості захисних споруд, зберігалася дистанційне навчання. Найскладнішою ситуація залишалася в районах, що регулярно зазнавали обстрілів, зокрема в Нікопольському та Синельниківському районах Дніпропетровської області.

Нові програми. На Чернігівщині понад 10 тис. учнів завершили дворічний цикл навчання за предметом «Захист України». Для практичної підготовки в області створили понад 30 осередків, обладнаних тренажерами, симуляторами і засобами для навчання домедичної допомоги, мінної безпеки й цивільного захисту.

2.2. Політика пам'яті: топоніміка, музейна справа, свята і як їх відзначають

У політиці пам'яті основна увага зосереджувалася на увічненні досвіду спротиву, збереженні культурної спадщини і створенні нових меморіальних практик.

Пам'ятні дати й меморіальні практики. На Херсонщині профільна комісія обласної ради [підтримала](#) запровадження 5 березня як Дня спротиву Херсонщини. У Херсонській громаді також [презентували](#) першу «Книгу пам'яті» загиблих захисників. У Чорнобаївській громаді [відкрили](#) меморіал «Серце, яке чекає», присвячений родинам військовополонених і зниклих безвісти. На відміну від традиційних військових меморіалів, він зосереджує увагу на очікуванні, надії та підтримці сімей, які продовжують шукати своїх близьких. Такі ініціативи розширюють меморіальні практики, охоплюючи не лише вшанування загиблих, а й досвід родин, які живуть у тривалій невизначеності.

Збереження культурної спадщини. Окремим напрямом стало збереження пам'яті про культурну спадщину Херсонщини. У Херсоні [презентували](#) мальопис «Стіни». Проєкт запропонував нову форму представлення місцевої історії та зв'язку громади з культурною спадщиною територій, які залишаються окупованими або зазнали руйнувань. Мальопис присвячений будинку художниці Поліни Райко, розписаному за мотивами української народної культури (ці унікальні розписи в стилі наїв втрачено внаслідок затоплення після підриву греблі Каховської ГЕС у червні 2023 року), Тягинській фортеці, «кам'яним вишиванкам» Нової Каховки та дослідникам і активістам, які працювали над збереженням цих пам'яток.

Рисунок 1. Втрачені розписи будинку-музею художниці Поліни Райко в Олешках, який опинився під водою внаслідок підриву російською армією Каховської ГЕС.

Джерело: <https://ukraineartnews.com/news/news/budinok-muzej-polini-rajko--pid-vodoju>

У Краматорську Донецької області через погіршення безпекового стану **розпочали** евакуацію невеликих пам'яток і скульптурних композицій. З міста вивезли пам'ятники Тарасу Шевченку, Леоніду Бикову й Василю Стусу, а також кілька садових скульптур. Для інших об'єктів опрацьовували способи захисту без демонтажу.

Локальні й цифрові форми вшанування. У Запоріжжі на Хортиці **відкрили** виставку «Серце, що виховало Героя», присвячену матерям загиблих захисників і захисниць. В Оріхові **відновили** міську стелу, зруйновану російським обстрілом, що стало важливим символічним кроком для прифронтової громади.

У Дніпрі **продовжували** наповнювати міську платформу «В!ЙНА», на якій станом на червень було представлено інформацію про 742 загиблих військових родом із міста. У Покрові на Нікопольщині на території ліцею **встановили** лавку пам'яті на честь полеглого захисника.

2.3. Свобода віросповідання

Становище релігійних громад різних приходів у прифронтових областях погіршувалося насамперед через російські обстріли культових споруд. У Херсонській області було повністю **зруйновано** Борисо-Глібський храм УПЦ МП в Дар'ївській громаді й укотре **пошкоджено** Свято-Духівський кафедральний собор у Херсоні, який також належав УПЦ МП.

17 травня внаслідок російського удару значних пошкоджень **зазнала** мечеть у Дніпрі. У будівлі було вибито близько 50 вікон і десяти дверей, пошкоджено фасад та внутрішні конструкції. Люди, які перебували на території мечеті, не постраждали, а релігійна громада заявила про намір продовжувати роботу.

Російські атаки на храми й мечеті ускладнювали життя релігійних громад. Пошкодження культових споруд обмежувало проведення богослужінь і позбавляло вірян звичних місць для спілкування та взаємної підтримки.

3. Спільна справа

3.1. Взаємодія на рівні спільнота – влада. Довіра до рішень влади. Реагування на потреби і бізнесові й громадські ініціативи

>> ПОТРЕБИ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ І ЇХНІХ СІМЕЙ

У травні – червні громади посилили взаємодію між установами й організаціями, які надають підтримку ветеранам. На Херсонщині благодійний фонд «Об'єднання» [провів](#) стратегічні сесії в шести громадах. Їхню готовність до реінтеграції ветеранів оцінили за 46 показниками, визначили основні прогалини та підготували плани дій на найближчі два роки. Окремо опрацьовували маршрут ветерана і взаємодію органів влади, медичних та соціальних установ, а також громадських організацій.

На Дніпропетровщині ветерани могли [отримати](#) ваучери вартістю понад 30 тис. грн для здобуття нової професії. У межах проєкту «ТитаниUA» проводили навчальні та спортивні заходи, а також надавали інформацію щодо працевлаштування і започаткування власної справи.

У Дніпрі [відкрили](#) Marup Hub – простір для військових і цивільних. У ньому планують проводити ветеранські й освітні заходи, зустрічі, технологічні навчання та спільні проєкти за участю громадських організацій і молоді.

На Миколаївщині підтримували ветеранські громадські й підприємницькі ініціативи. У Вознесенській громаді [тривав відбір](#) організацій до грантової програми, що охоплювала створення ветеранських бізнесів, працевлаштування і розвиток послуг. У Миколаєві ветеранка Вікторія Заводська [відкрила](#) центр дитячого здоров'я та розвитку Happy Kids, залучивши державний грант у розмірі 500 тис. грн і додаткове фінансування.

>> ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМЦІВ ТА ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ ГРОМАД

Протягом звітного періоду продовжували працювати платформи для спілкування влади з підприємцями. У Запорізькій області під час «Діалогу влади та бізнесу» [обговорили](#) залучення до ринку праці людей віком від 50 років як один зі способів зменшення кадрового дефіциту. На Миколаївщині платформа «Діалог влади та бізнесу» використовувалася як для консультацій, так і для інформування про фінансову підтримку. У червні підприємцям [представили](#) оновлені умови обласної програми, за якою можна було отримати до 200 тис. грн, зокрема на обладнання, яке лише планували придбати. Під час інших зустрічей обговорювали [вимоги](#) природоохоронного законодавства та правила [оформлення](#) сезонних працівників і сумісників.

На тлі скорочення ролі представницьких органів влада Херсона намагається розвивати альтернативні механізми залучення зацікавлених сторін до управління. Найбільш показовим прикладом стало [формування](#) Ради підприємців при Херсонській міській громаді. Передбачалося, що представники бізнесу братимуть участь в обговоренні відновлення місцевої економіки й заходів підтримки підприємництва. Значення Ради залежатиме від того, наскільки її пропозиції враховуватимуть під час ухвалення рішень.

>> ГУМАНІТАРНА ДОПОМОГА

УВКБ ООН [змінило](#) підхід до надання багатоцільової грошової допомоги. Першочергово її спрямовували не просто людям зі статусом ВПО, а тим які нещодавно евакуювалися через обстріли або примусовий виїзд, домогосподарствам, що постраждали від атак, а також найбільш уразливим ВПО і жителям прифронтових територій. Евакуйовані мали звернутися протягом 45 днів після виїзду. В інших випадках право на виплати визначали з урахуванням доходів, складу сім'ї, умов проживання і наявності додаткових чинників уразливості. Такий підхід давав змогу першочергово підтримувати тих, хто зазнав найбільших втрат, але водночас обмежував доступ до виплат для частини інших заявників.

4. Зміни в соціальній структурі

4.1. Виклики, пов'язані зі становищем жінок, дітей і людей з інвалідністю

У Слов'янському [пологовому будинку](#) після російського удару не відновили роботу відділення, де приймали пологи. Інші два відділення продовжували працювати, тому жінки могли отримувати консультації та іншу медичну допомогу. Для планових пологів їм рекомендували заздалегідь звертатися до закладів у безпечніших регіонах, хоча в екстрених випадках медики могли надати необхідну допомогу на місці.

У Дніпрі від початку року допомогу у зв'язку з [домашнім насильством](#) отримали близько 2,7 тис. людей. Мобільна бригада здійснила понад тисячу виїздів, до денного центру звернулися 433 людини, а в кризовій кімнаті тимчасово розмістили 16 жінок та 11 дітей.

На Дніпропетровщині безоплатне [соціальне таксі](#) продовжувало працювати в Дніпрі, Кривому Розі, Кам'янському й Покрові. Від початку року ним скористалися майже 800 людей з інвалідністю. У Миколаєві парк соціального транспорту поповнили [спеціалізованим автомобілем](#) для перевезення людей, які користуються кріслами колісними. Машину, передану Міжнародним комітетом порятунку, зарахували на баланс міського територіального центру соціального обслуговування.

У Запоріжжі в межах проекту «Турбота поруч» розпочали видачу [продуктових наборів](#). У перший день допомогу отримали понад 700 людей віком від 60 років, а загалом на участь у програмі зареєструвалися понад 20 тис. жителів області. Для маломобільних отримувачів і людей з інвалідністю організували доставку наборів додому.

4.2. Потреби вимушених переселенців. Реагування

У травні – червні житло залишалося однією з основних потреб внутрішньо переміщених осіб. На загальнодержавному рівні розпочалося практичне використання житлових ваучерів для ВПО з тимчасово окупованих територій. Станом на 20 червня за цією програмою житло [придбали](#) 3 тис. родин. На Дніпропетровську область припадало 342 ваучери на загальну суму 682,8 млн грн (13,4 млн євро). Понад 100 житлових ваучерів уже використали на Миколаївщині й Харківщині. Однак на першому етапі програма була доступна лише учасникам бойових дій і людям з інвалідністю внаслідок війни, які виїхали з окупованих територій.

Для більшості переселенців основними варіантами й надалі залишалися орендовані квартири, гуртожитки, модульні будинки та місця тимчасового проживання. На Миколаївщині житловий фонд поступово збільшували: у [Первомайську](#) встановили перші 14 модульних будинків. У межах ініціативи планують звести 50 таких споруд разом з необхідною інфраструктурою. На Харківщині нові хвилі евакуації посилювали навантаження на транзитні центри й гуртожитки. У червні транзитний центр у [Харкові](#) щодня приймав близько 120 людей. Отже, наявні можливості переважно забезпечували тимчасове розміщення, тоді як доступного житла для тривалого проживання бракувало.

Окрему увагу приділяли працевлаштуванню і самозайнятості переселенців. На Дніпропетровщині понад 200 ВПО [отримали](#) гранти на започаткування або розвиток власної справи. На [Харківщині](#) підприємство «Українські енергетичні машини» від грудня 2024 року до червня 2026 року працевлаштувало 44 переселенців, а компенсація витрат на оплату їхньої праці перевищила 1,2 млн грн. На [Чернігівщині](#) станом на 19 травня за сприяння служби зайнятості роботу знайшли 60 ВПО – у торгівлі, сільському господарстві, громадському харчуванні, медицині, бухгалтерії та інших сферах. Водночас ці дані відображають лише результати окремих програм і не дають змоги оцінити загальну потребу переселенців у працевлаштуванні.

4.3. Мобілізаційні процеси. Реагування

У травні уряд [оновив](#) правила бронювання працівників критично важливих підприємств. Тепер для підтвердження статусу підприємства і бронювання працівника середня заробітна плата має становити не менше трьох мінімальних зарплат – 25 941 грн, а для підприємств на прифронтових територіях збережено нижчий поріг – 21 618 грн. Працівники, які вже мають відстрочку, і сумісники будуть враховуватися лише за одним місцем роботи. Міністерства, інші центральні органи влади й обласні військові адміністрації мали протягом місяця переглянути свої критерії критичності, а протягом наступних трьох місяців – перевірити статус підприємств, які вже були визнані критично важливими. До завершення перегляду чинні статуси підприємств і бронювання їхніх працівників зберігалися.

25 червня Донецька ОВА [внесла зміни](#) до обласних критеріїв. Основний перелік вимог зберегли, однак характер змін не гарантував автоматичного продовження статусу всім підприємствам, які мали його раніше.

Станом на 1 травня Донецька ОВА [надала статус](#) критично важливих 213 підприємствам, установам та організаціям – на десять більше, ніж на початку квітня. Серед них були комунальні підприємства, медичні й соціальні заклади, освітні та спортивні установи, перевізники і приватні компанії. Цей перелік не охоплював усіх критично важливих підприємств області, оскільки частину рішень ухвалюють профільні міністерства й інші державні органи.

Для комунальних, медичних та інших установ, від яких залежить робота прифронтових громад, бронювання залишалося одним зі способів утримати необхідних працівників навіть в умовах регулярних обстрілів.

III. УМОВНО ТИЛОВІ ТЕРИТОРІЇ ПІД УПРАВЛІННЯМ УКРАЇНСЬКОГО УРЯДУ

(ВІННИЦЬКА, ЗАКАРПАТСЬКА, ЛЬВІВСЬКА,
ОДЕСЬКА І ЧЕРНІВЕЦЬКА ОБЛАСТІ)

1. Зміни в системі управління

6 травня міський голова Чорноморська Одеської області Василь Гуляєв [повідомив](#) про рішення долучитися до лав Збройних Сил України. Він наголосив, що не планує складати повноваження міського голови. Водночас поєднання військової служби з керівництвом громадою створило невизначеність щодо фактичного розподілу управлінських функцій і відповідальності в місті. Це мало особливе значення з огляду на роль Чорноморська як портової громади, важливої для морської логістики, експорту й економіки області.

1.1. Рішення влади, що позначилися на згуртованості

>> КРИТИЧНА ІНФРАСТРУКТУРА Й ЕНЕРГЕТИЧНА СТІЙКІСТЬ

У Вінницькій громаді загальна потужність сонячних електростанцій [зросла](#) з 25,36 МВт на початку травня до 26,25 МВт у червні. Міська влада продовжувала [частково компенсувати](#) бізнесу витрати на придбання обладнання для виробництва електроенергії з відновлюваних джерел. 25 червня досвід Вінниці у сфері децентралізації генерації, резервування обладнання і швидкого відновлення енергетичних мереж [представили](#) на Європейській конференції з енергетичного переходу у французькому Діжоні. Представники міської влади також обговорювали пошук нових партнерів і реалізацію спільних проєктів, спрямованих на підтримання роботи критично важливих міських систем в умовах воєнних загроз.

На Закарпатті обласна влада підтримувала розвиток вітроелектростанцій як додаткового джерела електроенергії та надходжень до бюджетів громад. Водночас реалізація таких проєктів супроводжувалася дискусіями щодо їхнього впливу на природні території, дотримання екологічних вимог і прозорості погодження проєктів.

На Буковині опрацьовували організаційні питання щодо [створення](#) нового енергомоста між Україною і Румунією. Проєкт передбачав будівництво повітряної лінії електропередачі 110 кВ «Порубне – Сірет», через яку в разі дефіциту Україна зможе імпортувати електроенергію з Румунії.

>> ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНІ ТА ЗНИКЛІ БЕЗВІСТИ І ПІДТРИМКА ЇХНІХ РОДИН

У травні – червні продовжилися обміни військовополоненими. [15 травня](#) з російської неволі повернули 205 українських захисників, 194 з яких перебували в полоні з 2022 року. [5 червня](#) було звільнено ще 186 людей – 185 військовослужбовців і одну цивільну особу. Понад половина з них потрапила в полон під час оборони Маріуполя. [26 червня](#) додому повернулися ще 160 захисників; усі вони перебували в неволі з 2022 року, зокрема 115 – від часу оборони Маріуполя. Після повернення звільнені проходили медичне обстеження, лікування, відновлення документів і реабілітацію.

Паралельно з обмінами продовжувалися громадські акції на підтримку тих, хто залишається в полоні або вважається зниклим безвісти. У Чернівцях щонеділі на Центральній площі проводили акцію «Не мовчи — полон вбиває». Її учасники нагадували про військовополонених і зниклих безвісти та привертати увагу до становища їхніх родин.

На Буковині [розширили](#) цільову аудиторію проєкту Чернівецької ОВА «Мандротерапія». Якщо раніше його заходи були зосереджені переважно на ветеранах і військовослужбовцях, то в червні до програми залучили родини загиблих та зниклих безвісти захисників. Програма була спрямована на психологічне розвантаження і підтримку жінок, які переживають втрату або тривалу невизначеність щодо долі близьких.

>> МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Конференція з питань відновлення України в Гданську, про яку йшлося в попередньому розділі, стала важливим майданчиком і для умовно тилкових областей. Їхні представники уклали нові домовленості, залучали фінансування та представляли проєкти розвитку громад.

Так, Львів підписав шість домовленостей з партнерами з Литви, Швеції, Чехії, Німеччини та Франції. Вони [передбачали](#) понад 2,5 млн євро підтримки для дитячої лікарні Святого Миколая, програм UNBROKEN University, модернізації теплопостачання і встановлення теплових насосів. Окремі меморандуми стосувалися створення German Desk, підготовки громад до інвестиційних проєктів і можливого розширення діяльності іноземних компаній у Львові. Представники області також [обговорили](#) з Вармінсько-Мазурським воєводством співпрацю у сферах реабілітації ветеранів, медицини, гуманітарної підтримки й безпеки.

Закарпатська ОВА [підписала](#) з південнокорейською організацією KUNBA меморандум щодо впровадження моделі Smart Village. Вона передбачає використання цифрових та енергоефективних рішень, сучасних технологій у сільському господарстві, медицині, освіті й місцевій інфраструктурі. На наступному етапі планували визначити громади для пілотування проєкту; конкретні обсяги фінансування ще не були встановлені.

Міжнародні форуми в Одесі. У травні Одеса залишалася важливим міжнародним майданчиком для обговорення безпеки Чорноморського регіону. 29–30 травня третій [Black Sea Security Forum](#) об'єднав понад 1200 учасників з України, європейських країн і США. У центрі дискусій була безпека Чорного моря, міжнародна підтримка України та майбутня регіональна безпекова архітектура.

29 травня в Одесі також відбулася [Ukrainian Danube Conference 2026](#), присвячена розвитку Українського Придунав'я. Представники державних установ, бізнесу, експертного середовища й міжнародних партнерів обговорювали транспортні коридори, дунайські порти, судноплавство, водні ресурси, енергетику, екологічну безпеку й інтеграцію регіону до європейських логістичних мереж.

Транскордонна інфраструктура. На Вінниччині [продовжувалася розбудова](#) міжнародного автомобільного пункту пропуску «Бронниця – Унгри» на кордоні з Молдовою. Станом на 24 червня було виконано понад половину передбачених робіт, встановлено службові модульні приміщення і павільйон для оформлення пасажирів автобусів. Держава спрямувала на проєкт понад 150 млн грн.

>> МІЖРЕГІОНАЛЬНА СПІВПРАЦЯ

Новим напрямом міжрегіональної співпраці став пілотний проєкт [«Карпатська зміна»](#), який об'єднав 13 областей. У червні Закарпатська, Львівська, Івано-Франківська та Чернівецька області приймали дітей віком 9–12 років із прифронтових регіонів. Загалом програма охопила понад 1700 дітей і поєднувала безпечний відпочинок, психологічну підтримку, спорт та командні заняття. Також продовжувалася співпраця в межах проєкту «Пліч-о-пліч: згуртовані громади». Хотинська громада [вдруге прийняла](#) дітей із Пологівської громади Запорізької області, а [Великокучурівська](#) — із Сартанської громади Донецької області. Заставнівська громада Чернівецької області й Чорноморська громада Одеської області офіційно [закріпили партнерство](#) меморандумом. На Львівщині нову угоду про співпрацю [підписали](#) Пустомитівська та Андріяшівська громади Сумської області; важливим напрямом партнерства залишалися освітні, культурні й оздоровчі програми для дітей із прикордонних територій.

>> ТАРИФНА ПОЛІТИКА І ДОСТУПНІСТЬ БАЗОВИХ ПОСЛУГ

У травні – червні в кількох містах переглянули або розпочали перегляд тарифів на громадський транспорт і комунальні послуги. Причинами називали здорожчання електроенергії, пального й матеріалів, зростання витрат на утримання мереж і збитковість комунальних підприємств.

У [Львові](#) з 16 травня зросла вартість проїзду в громадському транспорті. Поїздка з використанням картки «ЛеоКарт» або мобільного застосунку коштувала 23 грн, банківської картки – 26 грн, готівки – 30 грн. Для студентів з персоналізованою «ЛеоКарт» тариф становив 11,5 грн. У [Вінниці](#) в червні оприлюднили проект нових тарифів на проїзд у муніципальному транспорті. Проект передбачав установлення з 1 серпня єдиної вартості поїздки в трамваях, тролейбусах і автобусах на рівні 25 грн замість 12–15 грн, а також приблизно дворазове подорожчання місячних проїзних. Станом на кінець червня рішення ще не було затверджене.

Одночасно зросла вартість водопостачання і водовідведення. У [Чернівцях](#) з 1 червня сукупний тариф збільшився до 63,56 грн за кубометр. Підвищення [пояснили](#) тим, що для населення з початку 2022 року діяв тариф, затверджений ще у 2021 році, тоді як витрати водоканалу на електроенергію, пальне й оплату праці суттєво зросли. Водночас у місті тривали аварійні відключення, а підприємство потребувало значної бюджетної підтримки. «Чернівцівводоканал» також продовжував відключати [боржників](#): для відновлення послуги споживачі мали повністю погасити заборгованість і окремо оплатити повторне підключення.

На [Вінниччині](#) 19 червня обласна рада затвердила нові тарифи КП «Вінницяоблводоканал», які набули чинності з 1 липня. Сукупна вартість водопостачання і водовідведення зросла з 25,62 до 81,01 грн за кубометр, тобто більш ніж утричі. Підприємство пов'язувало перегляд тарифу з подорожчанням електроенергії та реагентів, а також зі зростанням витрат на утримання зношених мереж.

>> РЕЗОНАНСНІ СПРАВИ

Однією з найрезонансніших подій на Одещині стало [затримання](#) 26 травня міського голови Кілії В'ячеслава Чернявського. За даними слідства, посадовця підозрюють у вимаганні 35 тис. дол. США у представника компанії з іноземними інвестиціями, яка планувала будівництво вітроелектростанції. За ці кошти він нібито обіцяв безперешкодне погодження дозвільних документів. 28 травня [суд обрав](#) йому запобіжний захід у вигляді тримання під вартою з можливістю внесення 41,6 млн грн застави. Справа привернула особливу увагу громадськості через те, що стосувалася енергетичного проекту, важливого для розвитку місцевої генерації.

Окремою темою залишалася ситуація навколо колишнього міського голови Одеси Геннадія Труханова. 7 травня Тимчасова слідча комісія Верховної Ради [розглянула](#) обставини позбавлення його українського громадянства. Труханов заявляв про політичні мотиви такого рішення. Ця справа залишалася частиною політичного й інформаційного порядку денного області.

На Буковині протягом травня – червня правоохоронні органи повідомили про низку підозр, пов'язаних з використанням бюджетних коштів і державного майна. Зокрема, [розслідували](#) можливі зловживання під час будівництва мосту через Прут у Маршинцях, де заявлені збитки перевищували 2,5 млн грн, і під час [реконструкції](#) пункту пропуску «Красноільськ», де йшлося про можливе завищення вартості робіт на 3,2 млн грн. Однією з найбільших стала справа щодо [ймовірних зловживань](#) у лісовому господарстві. За версією слідства, посадовці Чорнівського лісництва ДП «Ліси України», приватний підприємець і перевізники оформлювали придбання дров за пільговою процедурою від імені місцевих жителів, а потім перепродавали деревину за вищою ціною. Отриманий у такий спосіб прибуток оцінили майже в 3 млн грн. Посадовців також підозрюють у передачі лісових ресурсів наближеним підприємцям без проведення обов'язкових аукціонів. Завдану довікілью шкоду оцінили в понад 19 млн грн. Підозри повідомили дев'ятьом особам, а загальні збитки державі й довікілью склали майже 22 млн грн. Розслідування триває.

2. Робота над ідентичністю

На Вінниччині 25 червня [відбулося](#) засідання Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності. Учасники підбили підсумки заходів, реалізованих у 2025 році, й обговорили подальшу роботу у сферах національно-патріотичного виховання і громадянської освіти. До обговорення залучили представників органів влади, освітніх установ, громадських організацій та експертного середовища.

В Одесі презентували результати [дослідження ODESA ID](#), присвяченого самоідентифікації мешканців, мовним практикам, громадській участі, політиці пам'яті та соціальним настроєм. Дослідження показало, що ідентичність мешканців Одеси має багаторівневий характер: локальна прив'язаність до міста і загальноукраїнська ідентичність переважно не протиставляються, а доповнюють одна одну. Повномасштабна війна посилила ототожнення з Україною, значення української мови й увагу до переосмислення міського простору, хоча різні групи мешканців по-різному переживають воєнні зміни. Багатонаціональність міста здебільшого сприймається як складова частина української громадянської ідентичності, хоча імперська і радянська спадщина, мовна політика й конкретні підходи до деколонізації залишаються предметом дискусій. Значну підтримку має вшанування загиблих, проте конкретні форми меморіалізації потребують участі родин, експертів і громади.

2.1. Зміни в стандартах освіти

У Чернівецькій громаді найбільший резонанс спричинили конкурси на посади директорів ліцеїв і гімназій. Особливо гострою була ситуація навколо [ліцею № 9](#), де результати відбору оскаржували представники шкільної спільноти. Після протестів і громадських звернень міська влада [переглянула](#) попереднє рішення. Дискусія стосувалася прозорості конкурсів, довіри до конкурсних комісій і підготовки нових управлінських кадрів для шкіл.

Одночасно тривала підготовка до реформи профільної середньої освіти. Чотири ліцеї Чернівецької області [мали отримати](#) понад 30 млн грн освітньої субвенції на облаштування сучасних навчальних просторів. Водночас на Буковині продовжувала [скорочуватися](#) кількість закладів загальної середньої освіти, учнів і вчителів. Як порівняти з 2021/2022 навчальним роком, кількість шкіл зменшилася з 349 до 331, учнів — зі 108 тис. до 101 тис., а вчителів — з 12 тис. до 11,3 тис.

На Закарпатті помітним напрямом стала [цифровізація](#): до державної освітньої екосистеми «Мрія» приєдналися 209 шкіл, а її сервісами користувалися близько 30 тис. учасників освітнього процесу. У Буковинському військовому ліцеї [вперше](#) за 22 роки існування закладу випустили одинадцять ліцеїсток, які розпочали навчання у 2024 році.

2.2. Мовна політика

Як порівняти з попереднім моніторинговим періодом, коли Білгород-Дністровська громада першою на Одещині запровадила мораторій на публічне використання російськомовного культурного продукту, у червні відповідну ініціативу почали розглядати і в Одесі. Депутатка Одеської міської ради Ольга Квасніцька [подала проєкт](#) рішення, який передбачав обмеження публічного відтворення російськомовної музики, фільмів, вистав і літератури в комунальних закладах, закладах освіти й культури, у громадському транспорті та в інших публічних просторах. Для приватних закладів документ містив рекомендацію відмовитися від такого контенту. Станом на кінець червня рішення не було ухвалене; його розгляд запланували на липень.

В Одесі ця ініціатива стала частиною ширшої дискусії про мовну політику й деколонізацію публічного простору. Місто історично залишається простором складної мовної, культурної

та ідентичнісної взаємодії, де російська мова тривалий час була частиною повсякденної комунікації і міської міфології. Обговорення мораторію стосувалося й публічної ідентичності Одеси в умовах війни, деколонізації та постійних російських атак по місту і області.

Паралельно тривали перевірки дотримання вимог мовного законодавства. За результатами [перевірки](#) одеського театру «Маски» представниця Уповноваженого із захисту державної мови склала чотири адміністративні протоколи. Порушення стосувалися обслуговування російською мовою, продажу російськомовних книжок за відсутності україномовних видань, контенту в соціальних мережах і вивісок у приміщенні. Частину недоліків усунули під час перевірки.

2.3. Політика пам'яті: топоніміка, музейна справа, свята і як їх відзначають

Основним напрямом меморіальної політики залишалося вшанування полеглих військовослужбовців. У [Львові](#) погодили встановлення 23 пам'ятних таблиць за затвердженням міським зразком. У громадах Буковини продовжували відкривати меморіальні дошки, [оновлювати](#) Алеї Героїв і встановлювати портрети полеглих. У Чернівцях також [започаткували](#) акцію «Вишита стрічка пам'яті», учасникам якої запропонували залишати вишиті стрічки біля меморіальних об'єктів і в місцях, пов'язаних із загиблими військовими.

Окремим напрямом стало переосмислення місцевої історії. В Одесі 19 травня [відбулася хода](#) до 611-ї річниці першої писемної згадки про порт Коцюбіїв. Організатори наголошували на доімперському минулому міста й необхідності відмови від російського трактування його історії. Одеський археологічний музей також [оголосив](#) про відродження Товариства історії і старожитностей, робота якого має бути спрямована на дослідження та популяризацію історії Північного Причорномор'я.

У червні розбіжності в оцінці історичних постатей [позначилися](#) на співпраці Вінниці з польським містом-побратимом Кельце. Суперечка виникла навколо запланованої передачі Вінниці 15 списаних автобусів. Проти цього виступили окремі депутати міської ради Кельце; один із них серед аргументів назвав наявність у Вінниці вулиці Степана Бандери. Після розголосу Вінниця відкликала запит, щоб питання допомоги не стало частиною політичної суперечки й не вплинуло на партнерські відносини між містами.

2.4. Свобода віросповідання

У Чернівецькій області тривали суперечки, пов'язані з переходами релігійних громад з Української православної церкви Московського патріархату (УПЦ МП) до Православної церкви України. Найпомітнішою була ситуація в селі [Сербичани](#), де прихильники переходу до ПЦУ та [збереження](#) підпорядкування УПЦ МП провели окремі збори й ухвалили різні рішення. Це засвідчило внутрішню поляризацію громади та ризик подальшого загострення навколо майнових, організаційних і символічних питань.

Окремим джерелом напруги стало проведення хресних ходів попри заборону, запроваджену Радою оборони Чернівецької області у 2022 році. Після ходи до Банченського монастиря 20–21 травня поліція [склала протоколи](#) на організаторів. У червні адміністративний протокол [отримав](#) організатор пішої ходи зі Сторожинця до монастиря в Красноільську, учасники якої пройшли близько 30 км. Румуномовне видання [BucPress](#) поставило питання про однакове застосування заборони до різних масових заходів.

Позитивним прикладом міжконфесійної взаємодії став [захід солідарності](#) у Львові після спроби підпалу мечеті мусульманської громади «Хідаєт». До нього долучилися представники мусульманських громад, ПЦУ, УГКЦ, міської влади та правозахисної спільноти, які спільно засудили прояви релігійної ворожнечі.

2.5. Національні меншини

У травні – червні питання прав угорської меншини розглядалося на тлі зміни влади в Угорщині. Перемога партії «Тиса» завершила 16-річний період перебування Віктора Орбана на посаді прем'єр-міністра, однак увага Будапешта до становища угорських громад за кордоном збереглася. Уряд Петера Мадяра залишив мовні, освітні й культурні права закарпатських угорців одним із важливих питань у відносинах з Україною, водночас сторони [активізували](#) переговори на рівні експертів.

Українська сторона [наполягала](#), що питання прав угорської громади має врегульовуватися в межах Плану заходів щодо захисту прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України, [схваленого](#) Кабінетом Міністрів 14 травня 2025 року як частина зобов'язань України за переговорним кластером «Основи процесу вступу до ЄС». План стосується всіх національних меншин, мови яких є офіційними мовами ЄС, а не лише угорської громади. За результатами переговорів Угорщина погодилася продовжувати співпрацю в межах цього документа. Частину заходів Україна планувала виконати вже у 2026 році, насамперед у сфері освіти.

Досягнутий компроміс дав змогу 15 червня [відкрити](#) перший переговорний кластер «Основи процесу вступу». Водночас 23 червня Будапешт [заперечив](#) проти спільної позиції, необхідної для швидкого відкриття наступних кластерів. Отже, питання прав угорської громади й надалі впливає на позицію Угорщини щодо темпів переговорів України з ЄС.

Питання освіти румунської меншини також залишалося предметом міждержавного діалогу. Під час зустрічі в Брюсселі міністри освіти України і Румунії [обговорили](#) збереження доступу до ліцейної освіти румунською мовою в населених пунктах компактного проживання румунської громади. На місцевому рівні співпраця [продовжилася](#) через укладення в Боянах партнерства між Асоціацією вчителів румунської етнічної спільноти в Україні і школою із Сучавського повіту.

3. Спільна справа

3.1. Взаємодія на рівні спільнота – влада. Довіра до рішень влади. Реагування на потреби та бізнесові й громадські ініціативи

>> ДОПОМОГА ЗСУ

Підтримка Сил оборони залишалася одним із пріоритетів місцевих бюджетів і громадських ініціатив. У [Вінниці](#) 19 червня додаткові 12 млн грн спрямували на потреби підрозділів Національної гвардії та Повітряних Сил; загалом у бюджеті громади на напрям «Безпека та оборона» було передбачено понад 1 млрд грн (приблизно 20 млн євро). У [Чернівцях](#) на початку червня на підтримку Сил безпеки та оборони виділили ще 21,5 млн грн (приблизно 421 тис. євро).

У Львові допомога поєднувала бюджетне фінансування і волонтерські ініціативи. У межах програми «Помста Лева» [5 і 12 червня](#) військовим частинам передали транспорт, безпілотники, зарядні станції та інше обладнання загальною вартістю близько 15,5 млн грн Міжнародна ініціатива «Пікапи для миру» [доставила](#) на Львівщину понад десять автомобілів, а також генератори й медичне обладнання.

Окремої уваги потребував спосіб інформування про цю допомогу. У травні [Рух ЧЕСНО](#) звернув увагу на персоналізацію повідомлень про підтримку війська на сторінках окремих міських голів. У випадку Вінниці бюджетна допомога часто подавалася одночасно від імені громади і Міжрегіонального координаційного гуманітарного штабу, з яким публічно пов'язані місцеві політики. Це ускладнювало розмежування між звітуванням про використання коштів громади і особистою політичною комунікацією.

>> ПОТРЕБИ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ І ЇХНІХ СІМЕЙ

На Львівщині підтримка ветеранів і їхніх сімей охоплювала реабілітацію, адаптивний спорт, психологічну допомогу, розвиток ветеранського підприємництва та адресні виплати. Виконавчий комітет Львівської міської ради [ухвалив рішення](#) про надання 6 млн грн щорічної адресної допомоги дітям полеглих захисників і захисниць, осіб з інвалідністю внаслідок війни І групи та дітям Героїв Небесної Сотні – учасників мирного виступу на Майдані в Києві у 2014 році. Виплату по 50 тис. грн призначили 86 дітям за 2026 рік і ще 34 – за 2025 рік; кошти можна використати на навчання, оздоровлення й інші потреби. Станом на 1 червня у Львівській громаді налічувалося 1115 дітей зі статусом члена сім'ї загиблого захисника чи захисниці, з яких 700 були неповнолітніми.

Окремо у Львові розпочався черговий конкурс на грант до 300 тис. грн для започаткування або розвитку власної справи в межах міської програми [«Відвага до бізнесу»](#). Програма розрахована на ветеранів, ветеранок і членів їхніх родин.

У червні 20 ветеранів і військовослужбовців взяли участь у десятиденному таборі [«Ліга Нескорених»](#), програма якого поєднувала адаптивний спорт, фізичне відновлення та психологічну підтримку.

Наприкінці червня у Львові презентували програму [UNBROKEN ANIMALS](#), яка передбачає емоційну підтримку ветеранів, військовослужбовців і їхніх родин за участі спеціально підготовлених собак. Після навчання та сертифікації десять команд «людина + собака» відвідуватимуть пацієнтів центру UNBROKEN.

На [Вінниччині](#) продовжили підготовку мультидисциплінарних команд для надання послуги соціальної адаптації ветеранам і членам їхніх сімей у громадах. У червні триденне навчання пройшли 16 психологів, соціальних працівників і фахівців із супроводу ветеранів з Гніванської, Липовецької та Немирівської громад. Також реалізовували програму [«Сила двох»](#), у межах якої ветеранські подружжя разом з психологами й травмотерапевтами працювали над подоланням наслідків бойового досвіду та відновленням сімейних стосунків. Паралельно у [Вінниці](#) розпочався другий етап підтримки ветеранського підприємництва: п'ять ваучерів по 250 тис. грн передбачили для ветеранів і членів їхніх сімей на започаткування власної справи.

На Буковині одним із форматів прямого спілкування ветеранів з представниками влади стали ветеранські слухання. У травні – червні такі зустрічі відбулися в [Чернівцях](#), а також у [Новоселицькій](#), [Кельменецькій](#), Глибочській і Вижицькій громадах. Ветерани і члени їхніх сімей порушували питання соціального захисту, медичної та психологічної допомоги, працевлаштування, житла, правового супроводу й доступу до державних послуг. Ветерани та учасники бойових дій з інвалідністю також могли щоквартально отримувати 1,5 тис. грн за програмою [«Ветеранський спорт»](#) для оплати спортивних занять.

>> ПІДТРИМКА МАЛОГО Й СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ

У травні – червні в областях продовжували діяти кредитні, грантові і консультаційні програми для малого й середнього бізнесу. На [Вінниччині](#) експертна комісія затвердила реєстр для надання 60 сільськогосподарським підприємствам додаткової компенсації процентних ставок за 94 інвестиційними кредитами, отриманими за програмою «Доступні кредити 5–7–9 %». Компенсація становить 5 % річних, але не більше 500 тис. грн на рік для одного підприємства.

На [Львівщині](#) за результатами дев'ятої хвилі програми «Власна справа» 65 представників малого й мікробізнесу отримали позитивні рішення про надання мікрогрантів на започаткування або розвиток підприємницької діяльності. Загальна сума фінансування становила 19,7 млн грн, а реалізація проєктів передбачала створення 104 робочих місць.

Робота бізнесу Одещини й надалі залежала від безпекової ситуації, стану портової інфраструктури, логістики та енергопостачання. Особливо відчутними ці ризики залишалися для підприємців Одеси, Чорноморська, Південного, Ізмаїла і Рені. Під час форуму [«Зроблено в Одесі»](#) представники влади, бізнесу та міжнародних партнерів обговорили виклики для підприємництва в умовах війни, підтримку місцевих виробників, роботу релокованих підприємств і взаємодію бізнесу з владою. Окремо звернули увагу на недостатню поінформованість підприємців про чинні програми підтримки.

Ще однією проблемою для бізнесу Одещини залишався кадровий дефіцит. Під час зустрічі в Одеській ОВА представники уряду, служби зайнятості, бізнесу, молоді та громадського сектору **обговорили** нестачу працівників, невідповідність навичок шукачів потребам роботодавців, труднощі першого працевлаштування молоді, запуск програми для людей віком від 50 років і зміни в грантовій програмі «Власна справа».

3.2. Взаємодія на рівні суспільства. Ініціативи. Довіра між групами

Волонтерські, благодійні та громадські ініціативи в умовно тилowych областях і надалі були переважно спрямовані на підтримку Сил оборони. До зборів долучалися благодійні фонди, громадські організації, заклади освіти, місцеві виробники, учні та їхні батьки.

На **Буковині** благодійна організація «Артанія Україна» за участю обласної військової адміністрації, освітніх закладів, громадських організацій і місцевих виробників провела ярмарок на підтримку військових. Волонтер **Валерій Монарха** розпочав шостий «Марафон незламності», під час якого збирав кошти на користь Сил оборони. **Волонтери** «Українського народного дому» в Чернівцях упродовж квітня виготовили й передали військовим понад 440 кв. м маскувальних сіток. У червні благодійники також **передали** військовослужбовцям 160 окремої бригади позашляховик Land Rover вартістю 3300 дол. США, зібраних під час благодійних марафонів і волонтерських зборів.

У **Львові** під час святкування Дня міста учні, педагоги й батьки за один день зібрали 7,8 млн грн на підтримку військових. Благодійні ярмарки провели у 22 школах.

4. Зміни в соціальній структурі

4.1. Виклики, пов'язані зі становищем жінок, дітей і людей з інвалідністю

У Львові **діяв** план заходів з реалізації Стратегії створення безбар'єрного простору до 2030 року. План на 2026 рік, затверджений наприкінці квітня, передбачає облаштування доступу до комунальних, освітніх і медичних закладів, **встановлення** пандусів та підйомників, модернізацію ліфтів, придбання низькопідлогового транспорту й облаштування **безбар'єрного маршруту**. Потреба в таких рішеннях посилюється зі зростанням кількості ветеранів, людей з інвалідністю і постраждалих унаслідок війни.

У Львові **відновили** безоплатний проїзд для людей з інвалідністю I та II груп, дітей з інвалідністю та дітей із багатодітних сімей, які проживають у 12 громадах — членах Асоціації «Львівська агломерація», але не зареєстровані у Львівській громаді. Витрати на їхній проїзд взяла на себе Львівська міська територіальна громада.

Також продовжувала діяти програма **компенсації поїздки** в автомобілях інклюзивного класу Uklon для зареєстрованих у Львівській громаді дорослих і дітей з інвалідністю, внутрішньо переміщених осіб та військовослужбовців, які пересуваються на кріслах колісних. Максимальний розмір компенсації склав 800 грн на місяць. Станом на червень 2026 року допомогою скористалися 14 людей, які отримали 36 виплат на загальну суму 22,7 тис. грн.

На **Вінниччині** шість інклюзивних шкільних автобусів передали Тиврівській, Глухівській, Турбівській, Чечельницькій, Мурованокуреїловецькій та Іллінецькій громадам. Автобуси обладнані підйомниками, місцями для безпечного перевезення дітей, які користуються кріслами колісними, додатковими поручнями й пристосованим салоном. З 1 травня в департаменті соціальної політики Вінницької міської ради **запровадили** посади соціальних менеджерів. Вони мають виявляти потреби

людей, які перебувають у складних життєвих обставинах, допомагати їм оформлювати соціальні виплати й координувати взаємодію між різними службами.

Окремі заходи були спрямовані на підтримку жінок, які постраждали від війни або опинилися в складних життєвих обставинах. На Львівщині [розпочався](#) проєкт мобільної психологічної допомоги, орієнтований передусім на жінок, дітей і сім'ї в громадах з великою кількістю внутрішньо переміщених осіб. На Буковині під час засідання Координаційної ради розглядали [питання протидії](#) домашньому насильству, забезпечення рівних прав жінок і чоловіків та захисту дітей. Упродовж січня – квітня поліція області отримала 552 заяви й повідомлення, пов'язані з домашнім насильством, із яких 175 стосувалися насильства щодо дітей.

На [Буковині](#) окремі заходи були спрямовані на соціальну адаптацію людей з інвалідністю. У Чернівецькому професійному будівельному ліцеї 17 евакуйованих підопічних Попаснянського психоневрологічного інтернату пройшли безоплатний курс із базових сантехнічних робіт. Навчання мало допомогти учасникам опанувати побутові навички, підготуватися до більш самостійного життя і розширити можливості для подальшого працевлаштування.

4.2. Потреби вимушених переселенців. Реагування

У травні – червні продовжували діяти житлові програми для внутрішньо переміщених осіб. На [Львівщині](#) переселенцям надавали житлову допомогу й компенсували частину відсоткової ставки за іпотечними кредитами, а в [Одесі](#) окремі родини, які втратили домівки через війну, отримали квартири. У [Чернівцях](#) відкрили перше на заході України соціальне житло для переселенців із Маріуполя, розраховане на 140 людей. У комплексі облаштували житлові приміщення, дитячі й спортивні майданчики, їдальню, кабінети психолога, лікаря і фахівця із супроводу ветеранів, а також центр підтримки «ЯМаріуполь». Серед майбутніх мешканців – родини військовослужбовців, полонених, звільнених з полону та загиблих захисників. Ці заходи охоплювали лише частину ВПО, а висока вартість оренди, нестабільні доходи й недостатня кількість довгострокових житлових програм залишалися основними проблемами.

4.3. Мобілізаційні процеси. Реагування

Мобілізація все ще є однією з найчутливіших тем. Суспільну напругу підтримували повідомлення про порушення під час мобілізаційних заходів, можливе перевищення повноважень з боку територіальних центрів комплектування, корупційні схеми і спроби незаконного перетину кордону.

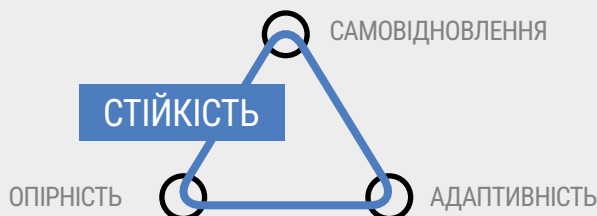
На [Одещині](#) правоохоронці повідомили про викриття групи посадовців районного ТЦК та представників громадської організації, яких підозрюють у незаконному затриманні, утриманні й жорстокому поводженні з військовозобов'язаними. Окремо посадовця ТЦК підозрюють у [вимаганні](#) 7,5 тис. дол. США у військовослужбовця, який перебував у розшуку через самовільне залишення частини. За версією слідства, за ці кошти він обіцяв переведення до іншої військової частини та вплив на рішення військово-лікарської комісії щодо непридатності до служби.

На Буковині публічно обговорювались [кадрові зміни](#) в керівництві ТЦК і [повідомлення](#) про можливі порушення прав громадян під час перевірки документів та доставлення до центрів комплектування. В одному з випадків прокуратура [відкрила](#) кримінальне провадження щодо можливого перевищення службових повноважень працівниками поліції та ТЦК. Окремі звернення до представництва Омбудсмана [стосувалися](#) поводження з людьми з інвалідністю. У прикордонних районах також продовжували викривати схеми незаконного переправлення чоловіків до Молдови, Румунії й Угорщини.

МЕТОДОЛОГІЯ ЗБОРУ ДАНИХ

Концептуальна рамка підходу Національної платформи стійкості та згуртованості

СТІЙКІСТЬ – суспільна практика на національному, регіональному й місцевому рівнях, яка створює можливості для подолання викликів і трансформації.

Ми вимірюємо її в трьох площинах:

- адаптація суспільних систем та інститутів до криз і різких змін середовища;
- самовідновлення – мобілізація громадян та інститутів для спільного розв'язання гуманітарних, соціальних і безпекових завдань;
- опірність – стабілізація моделей співпраці між владою, бізнесом і громадянським суспільством, які сприяють підвищенню рівня міжсекторальної довіри під час трансформації.

СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ – стан соціальних зв'язків у суспільстві між суспільними групами (по горизонталі) та суспільством і владою (по вертикалі). Вимірюється за рівнями довіри й нормами взаємності (розвитком позитивного соціального капіталу), міцністю громадянського суспільства і наявністю інститутів управління конфліктами (наприклад, відповідальна демократія, незалежне судочинство тощо).

СТІЙКІСТЬ І СОЦІАЛЬНА ЗГУРТОВАНІСТЬ базуються на спільних підходах і цінностях, а також розмаїтих моделях взаємодії.

>> **ФОКУС:**

на акторах, змінах в управлінні, оцінюванні вразливості, здатності до адаптації, трансформації на відміну від повернення до попереднього стану.

>> **ЗБІР ДАНИХ:**

- тимчасово окуповані і прифронтові території: Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Миколаївська, Херсонська, Харківська, Чернігівська області;
- території, де не ведуться бойові дії: Вінницька, Одеська, Львівська, Закарпатська, Чернівецька області.

ДЖЕРЕЛА ДАНИХ – публікації в медіа, рішення органів влади, проекти рішень органів влади, дані опитувань громадської думки, дані з соціальних мереж, звіти неурядових організацій, будь-яка інша оприлюднена інформація. Дані збирають координатори Національної платформи стійкості та згуртованості в 12 областях, спираючись на джерела даних, власне розуміння стану справ і залученість у місцеві процеси згуртованості.

>> ПРОБЛЕМАТИКА

На тимчасово окупованих територіях:

- **Динаміка окупації.** Просування російських військ; становище окупованих населених пунктів; позиції мешканців регіону / громади / політичних сил щодо російських окупаційних і воєнних дій.
- **Зміни в системі управління.** Рішення та інформація від окупаційної влади; прояви колабораціонізму; вилучення майна; експропріація продуктів окупаційними адміністраціями.
- **Гуманітарна ситуація.** Фільтраційні дії окупаційної влади; примусова депортація та її напрямки; захоплення заручників; рекрутинг у збройні формування; характер евакуації; руйнування; доступ до медичної допомоги.
- **Робота над ідентичністю.** Робота навчальних закладів, міграція здобувачів освіти й викладачів, примусова русифікація; російські державні стандарти освіти; політика пам'яті: топоніміка, музейна справа, свята і як їх відзначають; діяльність релігійних організацій.
- **Зміни в соціальній структурі.** Виклики, пов'язані зі становищем жінок, дітей і людей з інвалідністю.

На територіях, де не відбуваються бойові дії:

- **Динаміка воєнних дій.** Обстріли / озброєння, застосовуване проти мирного населення; руйнування.
- **Зміни в системі управління.** Організація діяльності органів влади й доступ громадян до ухвалення рішень на місцевому рівні; доступ до публічної інформації; координація дій волонтерів і влади, а також органів влади між собою, органів влади й військових, волонтерів і військових тощо.
- **Гуманітарна ситуація.** Доступність питної води, їжі, зв'язку, електроенергії; доступ до медичної допомоги; надання гуманітарної допомоги на регіональному рівні.
- **Зміни в суспільному середовищі.** Ставлення в громадах до змін у символіці, календарях (свята, пам'ятні дні); перейменування вулиць та інших об'єктів; робота навчальних закладів, міграція здобувачів освіти й викладачів; громадянське суспільство й бізнес, ринок праці.
- **Становище внутрішньо переміщених осіб.** Забезпеченість житлом і роботою; інтеграція в громаду, що приймає; мережування.

>> ПЕРІОДИЧНІСТЬ ВИХОДУ ЗВІТУ

Початковий моніторинговий звіт охоплює перші чотири місяці широкомасштабного вторгнення (лютий – червень), починаючи з 24 лютого 2022 року; звіти з 2-го по 9-й – по два місяці, починаючи з 10-го – по три, з 15-го – по два.

ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НЕЗАЛЕЖНИЙ ЦЕНТР ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Український незалежний центр політичних досліджень — неурядовий неpartійний аналітичний центр.

УНЦПД з 1991 року спрямовує свої зусилля на утвердження демократії та впливового громадянського суспільства в Україні. Ми пропонуємо рішення для державної політики у сфері демократії, співпрацюємо із зацікавленими сторонами, проводимо комунікаційні кампанії.

За нашою діяльністю можна стежити на сайті www.ucipr.org.ua та в соціальній мережі [Facebook](#).

Долучитися до нашої діяльності можна через різні види партнерства, написавши нам на електронну пошту: ucipr@ucipr.org.ua.

СТІЙКІСТЬ ТА ЗГУРТОВАНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ПІД ЧАС ВІЙНИ

Періодичний звіт на основі моніторингових матеріалів з обраних регіонів України
Випуск 18. Травень — червень 2026 року

Електронне видання

Випуск: серпень 2026 року

**НАЦІОНАЛЬНА ПЛАТФОРМА
СТІЙКОСТІ ТА ЗГУРТОВАНOSTІ**

2026